

IN THE STUDIO: Γρηγορία Βρυτιιά

Με την Γρηγορία συναντηθήκαμε το Ιούνιο 2019, όταν μου παρουσίασε τα έργα της πάνω σε υφάσματα. Εκείνη την στιγμή, ίσως ήμουν κορεσμένη από εικόνες και πληροφορίες, χωρίς να μου είναι δυσάρεστα, δεν με πολύ-ενθουσίασαν. Υπήρχε όμως, το έντονο στοιχείο της παιδικότητας και της αθωότητας που με ερέθιζε (!) Δύο μήνες αργότερα, όταν τα ξανακοίταξα συνειδητοποίησα ποιο ήταν το στοιχείο που με γοήτευσε σε αυτά τα έργα. Δεν ήταν ούτε το ύφασμα, ούτε το ράψιμο, το κέντημα και η ύφανση, στοιχεία που με απασχολούν στο συγκεκριμένο project που δουλεύω, αλλά ότι παραπέμπουν σε γιαπωνέζικα comics. Τόσο οι εγκαταστάσεις και τα επιτοίχια της Γρηγορίας, όσο τα γλυπτά και οι φιγούρες που ξεπηδάνε στο χώρο είναι σαν από ένα κόσμο απίστευτα γοητευτικό, απόλυτα αυστηρό και μινιμαλιστικό και εξαιρετικά σκληρό κι αυτός είναι ο Γιαπωνέζικος.

Της Έφης Μιχάλαρου
Φωτο. Αρχείο Γρηγορίας Βρυτιιά

Η δουλειά σου, όχι μόνον η καινούργια, αλλά ολόκληρη, αν και μοιάζει με ενιαία ενότητα, είναι πολύπλευρη. Εκτείνεται από το σχέδιο και την ζωγραφική, στην γλυπτική, τις εγκαταστάσεις και την performance, με την χρήση ετερόκλητων υλικών και στοιχείων. Όπως, γνωρίζουμε η αρχική σου εκπαίδευση ήταν γλυπτική και παραδοσιακά μέσα, πως και πότε μεταπηδάς;

Η παραδοσιακή μεθοδολογία και ο τρόπος που εκπαιδευόμαστε στα πρώτα έτη των σπουδών μας στην τέχνη, προσφέρει ένα αίσθημα ασφάλειας. Είναι πολύ σαφές αυτό που μου ζητούσαν να κάνω ως το τρίτο έτος της σχολής και μπορούσα να το κάνω πολύ καλά και πολύ εύκολα. Έπειτα, ξαφνικά, έπρεπε να αλλάξω χώρο (να πάω να κάνω παρέα με τα μεγάλα παιδάκια) και να επιλέξω το υλικό και την αισθητική μου. Μετά από ένα μούδιασμα μηνών, όπου το μόνο που δούλευα ήταν sketchbooks κι έκανα μακριές συζητήσεις με καθηγητές και συμφοιτητές, μου ήρθε η ιδέα: το ύφασμα ήταν ένα αγαπημένο υλικό με το οποίο ασχολούμουν από παιδί, όπως και με κατασκευές μικρής κλίμακας. Έτσι, πήρα την απόφαση να εξερευνήσω αυτό το οικείο υλικό, σε νέες φόρμες και μεγέθη.

Σημαντικό για σενα είναι το περιβάλλον, γι' αυτό και χρησιμοποιείς ανακυκλωμένα υλικά και στοιχεία, δίνοντας έμφαση στην προστασία του. Ποια είναι αυτά, πως τα προμηθεύεσαι και μέχρι που επεμβαίνεις;

Η πλειοψηφία των υλικών που χρησιμοποιώ είναι ανακυκλωμένα, παλιά περιοδικά κι εφημερίδες, όπως: ρούχα και υφάσματα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι μία σειρά σχεδίων σε χαρτόνι συσκευασίας από τρόφιμα και φάρμακα, όπως και τα πιο πρόσφατα έργα πάνω σε παλιά τραπεζομάντηλα, πετσετάκια και κεντήματα, κάποια φτιαγμένα από τις γυναίκες της δικής μου οικογένειας και άλλα αγορασμένα από καταστήματα με πράγματα από δεύτερο χέρι. Προσπαθώ να λειτουργώ αντι καταναλωτικά, αν και υπάρχουν περιπτώσεις όπου κάποια ιδέα απαιτεί νέα υλικά. Ο βαθμός στον οποίο επεμβαίνω, διαφέρει ανά περίπτωση και προσαρμόζεται στην ιδέα που πρέπει να αποκτήσει μορφή.

Εμείς συναντηθήκαμε μέσα από το κέντημα, το ράψιμο, την ύφανση, που σε απασχολούν περισσότερο στην τελευταία σου ενότητα και εξερευνάς...

Την ιστορία που συνδέει τις γενιές γυναικών που παράγουν έργο με τα χέρια τους, και το οποίο ενίοτε παραγνωρίζεται και αγνοείται από μία πατριαρχική κοινωνία. Προσεγγίζοντάς τα σαν επιφάνειες που μπορούν να φιλοξενήσουν ένα αυθεντικό έργο τέχνης, εξυψώνεται και η δουλειά της προηγούμενης γυναίκας που δούλεψε πάνω τους. Αν και το μέσο ανά διαστήματα διαφέρει, ολόκληρο το έργο χαρακτηρίζεται από την έντονη χρήση του χρώματος και από την έμφαση στις αντιθέσεις: η αντίθεση

μεταξύ σώματος και ρούχου, περιεχόμενου και περιέκτη, η έμφυλη ταυτότητα, όπως την βιώνουμε σαν ατομικότητες, αλλά και σαν κοινωνική σύμβαση, το πλήρες εύρος των συναισθημάτων μας και όλα τα αντιφατικά στοιχεία που αποτελούν την σύνθετη κατάσταση της ανθρώπινης ύπαρξης. Συχνά σχεδιάζω πρόσωπα με μεγάλη οικονομία ως προς τα χαρακτηριστικά, το οποία δεν είναι κενά έκφρασης αλλά, αντιθέτως, παραφράζοντας ελαφρώς τον Ρούντολφ Άρνχαϊμ, καθρέφτες στους οποίους ο θεατής βλέπει τους φόβους και τις επιθυμίες του.

Αν η τέχνη είναι φάρμακο για αρκετές από τις ασθένειες που συνδέονται με την ανθρώπινη ψυχή, οι συσκευασίες φαρμάκων τι σημαίνουν για σένα και γιατί τις μεταλλάσσεις σε υπέροχα μετα-comic και παραμύθια, με το πενάκι και τους μαρκαδόρους σου;

Θεωρώ πως η ιδέα της ασθένειας είναι, μέχρι ενός σημείου, κοινωνική σύμβαση. Θα είμασταν πολύ υγιέστεροι ψυχολογικά αν την βλέπαμε σαν διαφορετική κατάσταση ύπαρξης και όχι ψεγάδι. Μπορεί να μας προκαλέσει σωματικό πόνο αλλά δεν είναι απαραίτητο να μας προκαλέσει λύπη. Το λέω εκ πείρας γιατί έχω νοσηλευτεί σε νοσοκομεία πολλές φορές, από τα δεκαοκτώ μου. Αυτή την στιγμή παίρνω κάποια φάρμακα σταθερά κι έτσι έβλεπα τα κουτάκια να συσσωρεύονται. Έπρεπε με κάποιο τρόπο όχι μόνο να τα χρησιμοποιήσω αλλά να αλλάξω και το δίπλολο σημαίνοντος και σημαινόμενου.

“Πιστεύεις πως η τέχνη είναι ένα μεγάλο επικοινωνιακό παιχνίδι (game) και ο δυνατότερος τρόπος να αναγνωρίσουμε τον εαυτό μας μέσω του άλλου”. Συνακόλουθο αυτής της θέσης είναι και το “Δωμάτιο Κοιν.Σ.Επ”, όπου ανήκεις στα ιδρυτικά μέλη; Ποια η διαδρομή και οι στόχοι του/σας;

Το Δωμάτιο ξεκίνησε πιλοτικά το 2017 με ένα πολύ φιλόδοξο φεστιβάλ. Κάθε μέρα, για έναν ολόκληρο μήνα, παρουσιάζαμε μία διαφορετική έκθεση. Φιλοξενούσαμε παράλληλα έργα καλλιτεχνών, ανθρώπων με ειδικές ανάγκες και, προφανώς, ανθρώπους και με τις δύο ιδιότητες. Η δική μου εθελοντική συνεισφορά ήταν η κατασκευή ανάγλυφων μακετών, ώστε τα άτομα με περιορισμένη όραση να μπορούν να αντιληφθούν τα δισδιάστατα έργα με την αφή τους. Είχε δοθεί μεγάλη έμφαση στην προσβασιμότητα και την κοινωνική συμπερίληψη. Το 2019 αποφασίσαμε να ανασυνταχτούμε, με έναν λίγο διαφορετικό πυρήνα, και να κάνουμε την σύσταση ενός νομικού προσώπου, ώστε να μπορούμε να δώσουμε μία ουσιαστική ευκαιρία στους ίδιους ανθρώπους που είχαμε στο φεστιβάλ, να εκπροσωπηθούν σε ένα χώρο τέχνης. Είμαστε μία ομάδα ανθρώπων με βασικό κοινό στοιχείο την αγάπη για την τέχνη και τον συνάνθρωπο. Οι δράσεις μας είναι ποικίλες και ο χώρος μας πολυμορφικός. Αυτή την στιγμή ετοιμάζουμε το επόμενο κεντρικό μας φεστιβάλ με τίτλο “Δωμάτιο Project”.

Πρωτη Δημοσίευση www.dreamideamachine.com

© Συνέντευξης Έφη Μιχάλαρου